

Kjøbenhavns Posten.

15de Aarg.

Onsdagen d. 4. August 1841.

Nr. 211.

Kjøbenhavn den 4de August 1841.

— Fra Tønder har Ned. modtaget en Skrivelse, hvorfra vi hidsætte Hølgende:

„I Danmark er Spørgsmaalet: Kongeloven eller Constitution? I Slesvig gælder det endnu egenligen: slesvigst eller slesvig-holstenst? Om Stemningen her i Tønder kan der ikke være nogen Twivl; den er afgjort slesvig-holstenst. Dersor slap vi een Slesvig-Holstener som Deputeret og til en anden og det en befjendt Formand for Partiet; dersor allarmeredes vor Byes Honosratiores saa forskræffeligt, da de til Nys om, at det mülleriske Skuespillerelskab gjorde Lykke i Haderslev og muligen funde paa dets Tour gjennem Slesvig lægge Veien herom over Tønder. Thi hvorfor funde det ikke ogsaa gaae her som i Haderslev? Der blev mange blandt Byens mest dannede og velhavende Beboere enige om at holde sig borte fra „den danske Skueplads“ — og dog blev Pladsen fuld, for en stor Deel af Omegnens — Landmænd. Men omkring Tønder boer der jo ogsaa i Regelen velhavende Agerdyrkere og de funde jo efterlign det givne Exempel. — Hvorrigt er det ingenlunde vanskelligt at forklare sig, hvorfor de slesvig-holstenste Anskuelser endnu ere saa aldeles dominerende i Tønder. Medens Stæderne i det danske Slesvig paa Østkysten have deres (desværre censurerede) Journaler, hvorigennem de forskellige Netninger og Interesser mødes og bekæmpe hinanden, savner Tønder aldeles ethvert Organ for noget som helst Parti. Dersor er Tilstanden her som for 10 Aar siden. Embedsmændene — af hvilke vi have en god Besætning — give Tonen an. Hvad de sige, gælder som Troens Artikler og gjentages af de Borgere, der ages værdige til at komme i nogen Berøring med dem. Da nu hele Embedsstanden er tydfl, om ikke af Fods, saa dog af Dannelse, og da vor hele Embedsstand ifkun seer Frelse og Sikkerhed for Slesvig, hvis det funde blive et Annex til Holsten, saa er det jo saare naturligt, at vor By er Schleswig-Holsteinismen lydig og under-danig. Om en uafhængig og frimodig Meningsytring er her hverken Tanke eller Tale. Heraf er det atter en Folge, at vor Politiseren ifkun indskräcker sig til det al-lernødvendigste Huusbehov. Men netop af den Grund er vor Opmærksomhed endnu saa godt som udelukkende henvendet paa Sproget, det daglige Livs uundværligste Samqvemsmiddel. Som Enhver, der blot kender en Smule til Forholdene her, veed, er Dansk det daglige

Omgangssprog i Tønder og Omegn; ja der gives maaskee i Tønder og hele Tønder Amt, naar man undtager Embedsmændene, ikke ti Mennesker, der ere i Stand til at skrive et Brev paa nogenlunde ordenlig Tydfl. Og dog er man her i Tønder endnu i fuld Harme over Sprogrescriptet, der har gjort Begyndelsen til en Hævdelse af det danske Sprogs naturlige Rettigheder i det Slesvigste! Men det er fun i Tønder By, at Germanianiet culminerer. Vil man begive sig ud paa Landet og tale med fornuftige Bonder om Sprogforholdene, da træffer man paa ganske andre Synsmaader. Der kan neppe være Twivl om, at en nogenlunde velredigeret Avis snart vilde give den danske Sag, og dermed Spørgsmaalet om Statens Enhed en fast Holdning ogsaa hos de mere oplyste Landeierdomsbesiddere i denne Egn af Landet. Det er ogsaa fun i Byen Tønder, at man har ladel nogen Sympathi for de i Slesvig boende Overrettsadvokaters propagandistiske Association om ikke at ville besætte sig med danske Retsacter, komme til Syne. Men Advocat Jaeger i Flensborg har nu gjort en brad Ende paa Glæden og det er venteligt, at hans Exempel finder Esterlignelse. Vel holdes og læses „Dannevirke“ paa mangfoldige Steder i Tønder Amt, men dog ikke i den Grad, som ønskeligt er. „Dannevirke“ forvarer vistnok de danske Interesser med Kjækhed, skjont ingenlunde altid med Talent, og allerede dersor var nok et dansk Organ ingenlunde overflodigt, navnligen ikke for den dansktalende Vestkyst. Thi hvad der skal give det større Publikum Smag for Aviser i Begyndelsen, er unegtelig Avertissementer og Artikler, vedkommende Læsernes nærmere Omgivelser og Forholde; men at „Dannevirke“ ikke indeholder saadan med Hensyn til Westeregnen, kan vel antages velbekjendt. Hvis vi blot ogsaa her et Organ, der med Frimodighed og Styrke tolkede vor Trang og Tarv, da vilde det snart hos vor velhavende Middelstand finde en saadan Deeltagelse og Gjenklang, at Embedsaristokratiet vilde blive nødt til at høie sig for dem, hvis Brod det spiser. Vor politiske Standpunkt vilde da ogsaa blive et ganske andet — et mere universelt — end det nu er. Vi vilde da lære at indsee, at Sagen ikke ene er, om vore Protocoller skulle være tydfl eller danske, men om den danske Stat skal være een Stat, eller om den skal være et Danmark og et Schleswig-Holstein, om vi skulle foretrække Absolutismen for en Constitution o. s. fr. — Fremfor Alt burde den gode Aand næres hos de Unge.

Derfor glædede Mange sig over, at det danske Slesvig skulde have sit eget Seminarium — det vil sige et dansk Seminarium. Et sligt Dømme var sandsygen ikke ubilligt. Man erindre blot, at Holsten nu har faaet sit eget Seminarium i Segeberg, og at Undervisningen paa Seminariet i Tønder er aldeles tydsk, og at dette derfor kun kan være beregnet paa den tydsktalende Deel af Slesvig! Men hvad var da billigere end at den øvrige halve Deel af Slesvig, den dansktalende Deel, ogsaa havde faaet sit Seminarium, hvor Elevernes Dannelse blev dansk? Men ogsaa dette Dømme blev uopfyldt; ogsaa dette Haab blev en Illusion! Thi Seminariet i Tellinge kommer til at ligge langt oppe i Jylland og kan kun modtage 30 til 40 Elever — uagtet det er beregnet baade paa den ene Trediedeel af Jylland og paa Halvdelen af Slesvig! Regeringen behøvede visseligen ikke at frygte for at give den danske Sag for stort Medhold ved et dansk Seminariums Anlæggelse i Nordslesvig, saalænge som Bestemmelsen i Sprogrescriptet af 14de Mai f. A., at det er vore tydsk Kirkeprosesser — og ikke Seminariet — som skulle afgjøre, om en paa danske Seminarier dannet Seminarist, kan saameget Tydsk, at han kan undervise 3 Timer ugenligen deri, er i fuld Kraft."

— Det engelske Jernbaneselskab, der interesserer sig for Anlæggelsen af enbane fra Kiel til Glückstadt, skal nu have isinde at gaae paa de stedfindende Bilkaar, saa at der nu er større Udsigt til at en saadan Banen vil blive iværksat end den projecterede til Altona. For Englands Handel med Landene ved Østersøen og det østlige Tykland vilde den kielers-glückstadske Banen vistnok være af stor Interesse, da Tolden ved Stade derved blev undgaaet, hvilket imidlertid ogsaa vil kunne bevirkes ved den paatænkte slesvigiske Jernbane.

— Til at udføre den mod dette Blads nuværende Redacteur under 31te f. M. for Høiesteret indankede Sag, har Cancelliet beordret Advocaterne Liebenberg og Bunkem, hin som Actor og denne som Defensor.

— Thorwaldsen, der paa sin Reise gjennem Tykland overalt, navnlig i Berlin, Mainz, Stuttgart og München, har modtaget de mest levende Beviser paa Anerkendelse, har nu taget Beien gjennem Schweiz, hvor han den 26de f. M. var i Schaffhausen.

— „Dagen“ beretter, „at Bankens Embedsmænd i disse Dage have antruffet nogle enkelte Stykker falske Hundrede-daler-Sedler (saavært vides til Dato kun 3 Stykker), der ere saa godt forfærdigede, at de let ved større Udtællinger kunne passere for ægte. Ikke desto mindre have disse eftergjorte Sedler flere væsentlige Kjendemærker, der lettelig ville være den opmærksomme og misstænkelige Betragter paafaldende; vi ville faaledes, foruden at flere af Understrifterne ere mindre heldige efter lignede, end videre alene antyde, at i Vignettens Titel er Ordet: „Rigsbankdaler“ trykt meget svært, saa at: „da“ er betydeligt nedenfor Linien“.

— Nagtet Landsbyhøjskolerstanden i Danmark er den, der vel kan siges at blive mere stedmoderlig behandlet af Staten end

nogen anden, gives der dog, til Øre for Menneskeheden i det Hele og for den selv i Særdeleshed, mange hæderlige Mand i dens Midte, der ikke eensidig stræbe for deres egne haardttrykkende Kaars Forbedring, hvortil der vistnok er givet dem al Anledning, men som lade sig det almene Vel være magtpaalliggende, ved efter Evne at udbrede Lys og Intelligents blandt deres Medborgere. En saadan Mand er vistnok Skolelærer A. Sørensen i Benslov, der nylig har udgivet et lille Skrift betitlet: „Hvad er Aarsagen til den tiltagende Svækelse paa Legeme og Sjæl“, til hvilket Spørgsmaals Besvarelse Først sildrer de stadelige Folger af den daglige Nydelse af Brændevin, og den fremgang, som navnlig den nordamerikanske Maadeholdestselskaber have hæft. Hensigten med dette lille Skrift, der er udgivet af den hamborgske Tractat-Forening, som skal have bestemt et meget stort Antal Aftryk til Uddeling blandt den danske Almue, er vistnok meget rosværdig, og det vil sikkert heller ikke blive uden gavnlig Indflydelse i et Land, hvor man, endnu aldeles ikke har tænkt paa Oprættelsen af noget Maadeholdestselskab, men i denne som i mange andre Henseender er tilfreds med i Mag at komme bag efter, for først rigtig at overbevise sig af andre Landes Erexemplar hvad godt, der egenlig kan være ved en Sag, forend man begynder derpaa. Det kan isvrigt ikke være meget smigrende for Danmark, at udenlandskes Selkaber troe at behøve at virke for den danske Almues Oplysning, medens vi selv eie et talrigt over hele Landet udbredt Selskab, der for en Deel har gjort sig det samme til Opgrave. En Pendant dertil kan vel kaldes den Understøttelse, en noksom bekjendt lærde Mand, efter Sigende, erholder fra Udlændet til sin nu vel aldeles standsede Bibeloversættelse.

— Fuldmægtig J. Hellmann agter at udgive en hidtil savnet Bog, der ikke alene vil blive af megen Interesse i statistisk Henseende, men ogsaa af stor Nutte for vor hele indenlandiske Omsætning og Frequents i industriel og mercantil Henseende, nemlig en fuldstændig Adressebog over samtlige Kjøbmænd, Haandværkere og Fabrikanter i hele den danske Stat. Da Hr. S. allerede har erholdt en stor Deel af de dertil fornødne Data opgivne af de forskellige Magistrater, Formænd og Laugsgældermænd saavel i Hovedstaden som i Provinserne og Hertugdommerne, saa er Værkets Udgivelse allerede sikkret, og man maa dersor kun ønske, at ingen af bemeldte eller andre Autoriteter, der kunne bidrage til at fuldstændiggjøre et saa almen-nyttigt Foretagende, vil undslaae sig dersor, saameget mere som de derved uden al Twist tillige ville handle i deres egen Communes eller Committenters velforstaade Interesse. Hr. S. har til den Hensigt allerede i Foraaret udstedt trykte schematiske Circulairer.

— Under 1ste d. M. har Hs. Maj. allern. beskiftet: Sognepræst for Dalum og Sanderum Menigheder i Gyens Stift, T. Saaborg til tillige at være Probst for Odense Herred med Undtagelse af Odense Kjøbstad; Sognepræst for Østerhæsinge og Hillerslev Menigheder i bemeldte Stift, Probst G. P. Svizer, til Sognepræst for St. Knuds Menighed i Odense, Stiftsprobst for Gyens Stift og Probst for Odense Kjøbstad; Sognepræst for Kollerup, Hjortdal og Skræm Menigheder i Aalborg Stift, J. J. B. Lochte, til Sognepræst for Ingstrup, Hjermitslev og Alstrup Menigheder i samme Stift; ordineret Catchet og første Lærer ved Borger-skolen i Fredericia, J. Galstjø til Sognepræst for Korsør og Taarnborg Menigheder i Sjælland og Cand. theol. P. Pedersen til ordin. Catchet og første Lærer ved Borger-skolen i Bogense. Under s. D. har Hs. Maj. allern. udnæmt C. L. Lange til fra 1ste Octbr. d. A. at være Postmester i Frederiksund.

(B. T.)